

ФІНАНСОВА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Фролов С. М., канд. екон. наук, доцент, професор кафедри фінансів
Сумський державний університет

Головною метою державної регіональної політики є створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку країни та її регіонів, підвищення рівня життя населення, забезпечення додержання гарантованих соціальних стандартів для кожного громадянина незалежно від місця проживання, ринкова трансформація на основі підвищення ефективності використання потенціалу регіонів, удосконалення роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Проте несистемність державної політики та діяльності в цій сфері стала однією з важливих причин стримування комплексного соціально-економічного розвитку держави.

Керівникам усіх рівнів слід усвідомити, що бюджетна політика має сприяти підтримці темпів економічного зростання, зниженню соціальної нерівності, досягненню високої ефективності витрат державних коштів тощо. Це потребує формування відповідної системи бюджетного регулювання, спрямованої на управління результатами на основі використання сукупності механізмів бюджетної підтримки, удосконалення інституційного забезпечення фінансово-економічних перетворень. А стає передача прав і пов'язаної з ними

відповідальності за розвиток регіонів з центру на місця, від уряду до місцевих органів влади, тобто регіоналізація, яка передбачає децентралізацію влади та управління, делегування державою певних повноважень на рівень регіонів. Регіоналізація наближує систему управління до об'єкта, яким управляють, а саме: регіональні органи влади та управління до інтересів і потреб суб'єктів життєдіяльності на території регіону.

У розвитку регіоналізму найбільш істотним є не автономія регіону сама по собі. Головне полягає в тому, що надана регіону певна незалежність примушує місцеві органи влади до реалізації цілей і пріоритетів соціально-економічного розвитку та оперативним чином реагувати на зміни в регіоні і зовнішньому середовищі.

Фінансова децентралізація вважається найефективнішою формою управління бюджетними коштами на місцях. Її основою є принцип зменшення ступеня впливу центру на розвиток регіонів і регіональної економіки зокрема. Фінансова децентралізація передбачає процес розподілу функцій та повноважень, а також фінансових ресурсів і відповідальності між центральним та місцевими рівнями управління.

Бюджетна реформа 2001 року не призвела до підвищення самостійності місцевих бюджетів, а головне – пов'язаної з нею відповідальності місцевих органів влади за соціально-економічний розвиток власних територій. Ця проблема може бути вирішена шляхом перегляду положень Бюджетного кодексу щодо розмежування доходів між рівнями бюджетів та передачі в розпорядження місцевої влади додаткових доходних джерел. Концентрація значних фінансових ресурсів у місцевих бюджетах України дозволить органам виконавчої влади регіонів мати фінансову базу для реалізації своїх повноважень і сформує основу для забезпечення бюджетної безпеки регіону.

Важливим завданням є реформування механізму бюджетного вирівнювання, в основі якого має бути формування зацікавленості бюджетів-донорів передавати кошти в межах міжбюджетних трансфертів з метою стимулювання економічної ініціативи на місцях, залишаючи певну частку сум перевиконання доходів у розпорядженні

місцевих органів влади. Зміна акцентів політики вирівнювання потребує, крім змін у законодавчій системі, формування громадської думки щодо необхідності передання коштів окремих регіонів до державного бюджету з метою їх подальшого нерерозподілу до регіонів з низькими фінансовими можливостями. Що ж стосується створення механізму ліквідації територіальних диспропорцій у розвитку, то дане питання також потребує вирішення.

УДК 336.5.018

ЗМІЦНЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ТА ЇХНЬОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Якуша Я. В., здобувач

Херсонський національний технічний університет

Незважаючи на тенденцію збільшення в 2009 р. (у порівнянні з 2008 р.) загального обсягу промислового виробництва та реальної заробітної плати, основні макроекономічні показники, такі як реальний ВВП, експорт, імпорт, за той самий аналізований період значно зменшилися [1]. До такої негативної тенденції призводить від'ємне значення показників регіонального розвитку. Невиконання соціально-економічних програм здійснюється внаслідок неадекватної державної підтримки, відсутності чіткої координації дій центральних і місцевих органів влади, неякісного аналізу ситуації в кожному регіоні та неналежного контролю за виконанням цих програм [2].

Нааявні доходи населення України в 2009 році склали 672,7 млрд грн, що на 6% більше, ніж у 2008 році (рис. 1).

Збільшення наявних доходів населення повинно стати для держави потужним поштовхом проведення заходів щодо посилення зростання економіки України за рахунок стратегічного розвитку регіонів. Наприклад, необхідно оцінити експортний потенціал регіонів та можливість його подальшого розвитку, створити умови для